

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland er et samarbeidsforum for åtte frivillige organisasjoner innen natur og friluftsliv.

Lillehammer, 19. september - 2014

NVE – Konesjons- og tilsynsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Høring - Vinda kraftverk i Øystre Slidre kommune

Forum for natur og friluftsliv i Oppland har gjort seg kjent med utsendte høringsdokumenter og ønsker å gi følgende høringsinnspill til utbyggingsplanene for Vinda kraftverk i Øystre Slidre kommune:

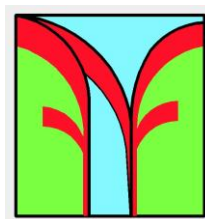
Vi går imot planene om utbygging av Vinda kraftverk og oppfatter planene som meget kontroversielle. Vi vil vise til elvas status som vurdert til vern ved siste Supplering av Verneplan for vassdrag og at den var innstilt til dette etter Styringsgruppens vurdering: «Verdien ligger i et variert landskap med vannsystemet som et viktig element. Feltet er svært mye brukt i friluftssammenheng og har store kulturminneinteresser. Styringsgruppen foreslår at vassdraget tas inn i verneplanen». NVE uttalte også i samme forbindelse: «... mener det har en rekke kvaliteter knyttet til et urørt og variert vannsystem med vesentlige verneverdier».

Overnevnte kunnskap om verne- og friluftslivsverdier må i tillegg til ny konsekvensutredningsfakta om samme tema føre til at kraftverksplanene gis et avslag.

På bakgrunn av det nye utbyggingspresset på elva, ber vi om at Vinda igjen vurderes gjennom en ny supplering av verneplanen/omlegging av samlet plan. Dette må etter vårt syn sambehandles med forslag til ny utbygging.

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

En eventuell utbygging gir etter vår vurdering store inngrep i forhold til den begrensede produksjonen av ny kraft. Den samfunnsmessige nytten ved utbyggingen vil derfor være lav sammenlignet med tilsvarende verdier som elva i dag har av landskaps- og friluftsliv- og naturverdier. Relevante momenter fra konsekvensutredningene som begrunner vårt syn om at planene bør avslås er:

- Rapport om friluftsliv: «Det vil bli betydelig redusert vannføring i Vinda etter planlagt tiltak. Særlig i sommermånedene og om høsten, når vannføringen i Vinda vil ligge på eller nær planlagt minstevannføring, vil forskjellen være markant i forhold til dagens tilstand. Spesielt vil de etablerte rasteområdene i tilknytning til fosser, som for eksempel Stampefossen, miste noe av sin egenart og attraktivitet ved planlagt minstevannføring.»

«Det forventes små konflikter med friluftsliv knyttet til Heggefjorden i tiltakets driftsfase, med unntak av potensiell spredning av abbor til innsjøen. Innføring av abbor vil være svært negativt for garn- og sportsfisket i fjorden.»

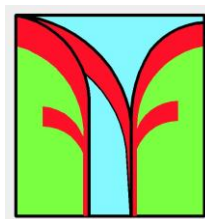
- Rapport om naturmiljø: «Middelvannføringer i Vinda nedstrøms inntaket reduseres til ca. 30-35 % av dagens middelvannføring. Ved Alternativ 1 og 2 vil vannføringen bli redusert på hele strekningen mellom Søre Vindin og Vindefossen. Ved Alternativ 3 vil en ca. 2,3 km lang strekning bli berørt.»

«I naturbase er det tre registrerte verdifulle naturtyper tilknyttet Vinda. Det gjelder bekkekløft og bergvegg langs Vindas østre bredde med en fossesprøytsone i øvre del ved Helvetesfossen samt fossesprutsone og bekkekløft i Vindas helt nedre del. Områdebeskrivelsene er svært mangelfulle for alle lokalitetene og de er alle gitt verdi viktig (B)»

«Vinda med sine mange stryk og mindre fossefall utgjør et godt habitat for fossefall og flere reirplasser ble registrert på befaringsdagen. Faktisk ble fire reder observert, men det er ikke sikkert at det var hekking i alle sammen inneværende år. Dette er relativt mye med tanke på at kilder oppgir 0,2 – 0,6 par/km vassdragslengde i vanlige biotoper. Vinda er noe over 5 km lang, men alle reirplasser ble sannsynligvis heller ikke sett.»

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

«Slipp av minstevannføring på denne størrelsen vil være tilstrekkelig for fortsatt tilstedeværelse av ørret på berørt strekning. Bestanden forventes imidlertid å bli sterkt redusert. Fossekall vil høyst sannsynlig også fortsatt kunne hekke i vassdraget, men med mindre tetthet enn i dag.»

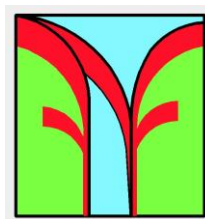
«Ørreten i Heggefjorden er ikke anadrom og tilhører ikke noen storørretstamme. Verdien er derfor vurdert som liten og omfanget av redusert tilvekst av ørret pr. arealenhet i Heggefjorden vurderes i seg selv som lite negativt. Stor fare for spredning av abbor vurderes imidlertid som middels-stort negativt, idet vassdragsavsnitt som er tilnærmet rene ørrethabitater i lavereliggende strøk på Østlandet begynner å bli en sjeldenhet i seg selv. Antropogen spredning av arter mellom vassdrag er stadig et stort og i de senere år også økende problem.»

- Rapport om landskap: «I en landskapsregion som preges av daler og elver må Vinda på mange måter sies å være representativ, men mange av de store og middels store elvene i regionen er i dag utbygd (jf. NVE atlas). Vinda har et variert forløp med flere fossefall, og kan tilby varierte naturopplevelser for lokalbefolkningen i området, men det bidrar også til elvas verdi at den representerer et stykke intakt vassdragsnatur i en region hvor mange av elvene har blitt utbygd.»

«Omfanget av fraføring av vann fra Vinda blir, på grunn av den ventede, betydelige endringen av elvas karakter vurdert til middels til stort negativt. Verdien er tidligere i rapporten vurdert til middels-stor, delvis på grunn av at elva i dag er uberørt av kraftutbygging. Ut fra matrisen gir dette middels til stor negativ konsekvens. Selv om elva har intakt kantvegetasjon og derfor stort sett er vanskelig å få øye på fra på avstand, renner den delvis gjennom bebygde strøk, og ser ut til å bli noe besøkt av lokalbefolkningen. Erfaringsvis har elver av en slik størrelse en viss identitetsbærende verdi, samt opplevelsesverdi for folk som bor i området. Det at elva ikke er fraført vann fra tidligere utbygginger, og at det er færre slike elver igjen i regionen, øker elvas verdi som beskrevet over, og bidrar til å øke omfanget av en utbygging.

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

Den planlagte fraføringen av vann vil bli godt merkbar etter utbygging, sammenlignet med en tenkt ny situasjon med foreslått minstevannføring, spesielt i de øvre delene, før hoveddelen av restfeltet kommer inn i Vinda nedstrøms gården Ånrud. Omfanget for landskapsopplevelsen vil være begrenset fra avstand, men vil være større for dem som oppsøker elva og opplever den på nært hold. Elvas uttrykk fra dagens situasjon med stor variasjon i vassføringen over året, til en situasjon med foreslått minstevannføring vurderes i stor grad å bli endret, og foreslått vannslipp vil kunne gjøre at elvas verdi som landskapselement i influensområdet blir kraftig redusert.»

Vi er gjort kjent med at utbyggingsstrekningen er av betydning for friluftsliv med spesielt elvepadling og ber om at dette tillegges vekt.

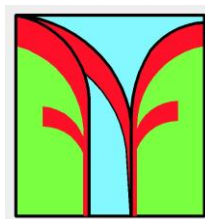
Vedrørende sumvirkninger og samlet belastning har området høy opplevelsesverdi som et av få gjenværende dal- og naturområder lite preget av inngrep sammenlignet med øvrige deler av kommunen som i stor grad er preget av et langvarig høyt utbyggingspress. Det foreslåtte kraftverkets konsesjonsbehandling må derfor vurdere verdien i det å ha en gjenværende intakt verdifull vassdragsnatur i dette området i nærhet til Langsua nasjonalpark og tilliggende verneområder med kvalitetene dette har for helhetlige landskaps-, friluftslivs-, folkehelse- og miljøhensyn i samsvar med naturmangfoldsloven.

Vi er ellers bekymret over den skisserte lengden på utbygningsstrekningene og hva dette i tillegg vil kunne gi av landskapsmessige negative konsekvenser med redusert vassføring over langt strekning. Fossene Helvetesfossen, Stampefossen og Storefoss vil kunne ha betydelig redusert landskapsmessig verdi etter en utbygging.

For øvrig er det etter vårt syn grunn til å spørre om naturmangfoldslovens krav til kunnskap om både sumvirkninger og samlet belastning generelt blir tilstrekkelig godt nok ivaretatt ved vassdragsutbygginger.

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

En utbygging av Vinda som en av få gjenværende urørte vassdragsstrekninger i et vannområde betydelig preget av vasskraftsinngrep vil være svært uheldig, og det vil være stikk i strid med vanddirektivets mål om helhetlig vassdragsforvaltning.

Forum for natur og friluftsliv Oppland sin motstand mot utbyggingsplanene medfører at vi ber om at utbyggingsprosjektet skrinlegges. Vi mener at utbygging av slike kraftverk heller ikke vil være samfunnsmessig nødvendig av hensyn til behovet for ny kraft. Energifrigjøring er etter vårt syn et viktigere tiltak enn ny produksjon med negative konsekvenser for landskap, friluftsliv og natur.

Uttalelsen støttes av Norges Jeger- og Fiskerforbund – Oppland, Oppland Orienteringskrets, DNT Gjøvik og Omegn, Naturvernforbundet i Oppland, Vestoppland Krets - Norges Speiderforbund, Gudbrandsdal Krets - Norges Speiderforbund og Norsk Ornitologisk Forening – Oppland.

Med vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Oppland
Ole Morten Fossli - Koordinator

Kopi til av uttalelsen sendt til:
Fylkesmannen i Oppland
Oppland fylkeskommune
Klima- og Miljødepartementet
Olje- og Energidepartementet

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland